

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 P 178701 24 Rev
Sarajevo, 20.02.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sutkinja: Jasminke Kubat, kao predsjednice vijeća, Svjetlane Milišić-Veličkovski i Mirsade Čaušević-Dučić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „Bet-Live“ d.o.o. Vitez, Poslovni centar br. 96, Vitez, koga zastupa punomoćnica Mirzeta Duljković, advokatica iz Sarajeva, protiv tužene Općine Konjic, koju zastupa Općinsko pravobranilaštvo Općine Konjic, ulica Maršala Tita broj 62, Konjic, radi diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 27.963,57 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 178701 23 Gž od 30.08.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj 20.02.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi tužitelja i tuženog za naknadu troškova parničnog postupka nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 178701 20 P od 30.11.2022. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi: „Utvrdjuje se da je tuženi diskriminirao tužitelja na način što je Tarifnim brojem 1. tačka 2 Tarife komunalnih taksi na istaknutu firmu, koja je sastavni dio Odluke o komunalnim taksama Općine Konjic broj: 03-05-12-1808/13 od 06.06.2013. godine i Tarifnim brojem I Odluke o komunalnim taksama posebnih djelatnosti broj: 03-05-12-1809/13 od 06.06.2013. godine povrijedio tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području Općine Konjic. Nalaže se tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja te se zabranjuje primjena Tarifnog broja 1. tačka 2. Tarife općinskih komunalnih taksi, koja je sastavni dio Odluke o komunalnim taksama Općine Konjic broj: 03-05-12-1808/13 od 06.06.2013. godine i Tarifnim brojem 1 Odluke o komunalnim taksama posebnih djelatnosti broj: 03-05-12-1809/13 od 06.06.2013. godine. Nalaže se tuženom da tužitelju, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja, isplati ukupan iznos od 27.963,57 KM sa zateznom kamatom i to: na iznos od 27.480,60 KM počev od 04.09.2019. godine pa do isplate, na iznos od 1.476,94 KM počev od 15.05.2019. godine i na iznos od 482,97 KM počev od 11.09.2019 godine pa do isplate. Dužan je tuženi, u roku od 30 dana i pod prijetnjom izvršenja tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana donošenja prvostepene presude do isplate.“

Istom presudom obavezan je tužitelj tuženoj nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 2.160,00 KM u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 P 178701 23 Gž od 30.08.2023. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i potvrđena prvostepena presuda.

Protiv drugostepene presude tužitelj je izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i tužbenom zahtjevu udovolji u cijelosti, uz naknadu troškova postupka, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio dopuštenost revizije i predložio da je ovaj sud odbaci kao nedopuštenu, uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.193,00 KM.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu: ZPP), ovaj revizijski sud je donio odluku kao u izreci.

Bez osnova tuženi prigovara nedopuštenosti revizije, budući da je, u skladu s odredbom člana 13. stav 2. Zakona o zabrani od diskriminacije², u postupcima za zaštitu od diskriminacije revizija uvijek dozvoljena.

Revizija nije osnovana.

Neprihvatljiv je revizijski prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8, 191. stav 4. i 231. ZPP.

U podnesenoj reviziji tužitelj ne navodi koje je to dokaze prvostepeni sud propustio pravilno ocijeniti, a što je drugostepeni sud propustio sankcionisati, zbog čega je ovaj sud takav prigovor ocijenio paušalnim i kao takvog ga odbio.

Pravilno revident ukazuje da pravo na obrazloženu sudsku odluku predstavlja jedan od segmenata prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda³. Međutim, u konkretnom slučaju odluke nižestepeni sudova zasnovane su na provedenim dokazima i za njihovo donošenje su izneseni jasni razlozi, te je presudu moguće ispitati.

Bez osnova se u reviziji prigovara da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 231. ZPP, budući da je drugostepeni sud u obrazloženju svoje presude ocijenio sve žalbene navode odlučne sa aspekta predmeta spora. Stoga je neprihvatljiv revizijski prigovor da u obrazloženju drugostepene presude nisu dati „konkretni odgovori na sve bitne zahtjeve stranaka“, pa nije osnovan navod da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nije osnovan ni prigovor da je drugostepena presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

¹ „Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ br. 59/09 i 66/16

³ Službeni list BiH broj 6/99

Predmet ove parnice predstavljaju zahtjevi tužitelja usmjereni na utvrđenje da je tužena diskriminirala tužitelja na način što je Odlukom o komunalnim taksama Općine Konjic i Odlukom o komunalnim taksama posebnih djelatnosti Općine Konjic, obje odluke od 06.06.2013. godine, povrijedila tužiteljevo pravo na jednako postupanje u obavljanju privredne djelatnosti na području općine Konjic, da se naloži tuženoj da prestane sa diskriminacijom, da se zabrani primjena spornih odredaba navedenih odluka, te da se tuženoj naloži da tužitelju isplati iznos od 27.963,57 KM, sa zateznom kamatom.

Tužitelj tužbeni zahtjev zasniva na tvrdnji da je iznos od 27.963,57 KM platio na ime komunalne takse za istaknutu firmu za 2014. i 2015. godinu, da su ranije odluke o komunalnim taksama Općine Konjic bile u nekoliko navrata oglašavane neustavnim, jer se njima ne utvrđuju objektivni kriteriji koji bi opravdali različito utvrđene iznose taksi za istaknutu firmu; da je prilikom donošenja predmetnih odluka od 06.06.2013. godine tužena zadržala diskriminatorski kriterij „djelatnosti obveznika”, zbog čega tužitelj smatra da mu je povrijeđeno ustavno pravo na jednakost pred zakonom, propisano čl. II. 2. (I) c) Ustava Federacije BiH.

Odlučujući o predmetnom tužbenom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili da je rješenjem Federalnog ministarstva financija tužitelju odobreno priređivanje igara na sreću – klađenja na sportske rezultate i druge neizvjesne događaje, kao i klađenja zasnovanih na snimljenim događajima i kompjuterski generisanim događajima; da je Porezna uprava Ispostava Konjic za tužitelja izvršila prijavu u ime poreznog obveznika općinske takse na istaknutu firmu za 2014. i 2015. godinu; da je tužitelj osporavao ove prijave u upravnom postupku i upravnom sporu, ali su svi podneseni pravni lijekovi odbijeni, te je nalogom za plaćanje poreznih obaveza od 18.6.2019. godine tužitelju kao poreznom obvezniku naloženo plaćanje obaveze u ukupnom iznosu od 26.172,00 KM, uz troškove i kamate; te da je tužitelj po ovom osnovu izvršio uplatu iznosa od 27.963,57 KM. Vještačenjem je utvrđeno da bi tužitelj, da je u istim poslovnim zonama u 2014. godini i 2015. godini obavljao djelatnost trgovine, na osnovu Odluke o komunalnim taksama Općine Konjic morao platiti ukupan iznos od 1.872,00 KM.

Nadalje su nižestepeni sudovi utvrdili da su Odlukom o komunalnim taksama Općine Konjic broj: 03-05-12-1808/13 od 6.6.2013. godine propisane jedinstvene komunalne takse, način i kontrola plaćanja istih. Članom 3. je propisano da se visina takse utvrđuje Tarifom komunalne takse koja je sastavni dio Odluke, a članom 4. da su pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost na osnovu odobrenja nadležnog organa dužna na vidnom mjestu svih prostorija gdje obavljaju djelatnost istaknuti firmu. Tarifom općinskih komunalnih taksi i to tarifni broj 1 utvrđena je visina komunalne takse po osnovu djelatnosti po poslovnim zonama. Odlukom o komunalnim taksama posebnih djelatnosti broj 03-05-12-1809/13 od 6.6.2013 godine propisane su jedinstvene komunalne takse za posebne djelatnosti, način i kontrola plaćanja istih. Članom 2. je propisano da se takse plaćaju za sljedeće posebne djelatnosti: kladionice, bingo, kasino, kockarnice, proizvodnja i prerada duhana, proizvodnja alkoholnih pića i piva, a članom 3. je propisano da se visina takse utvrđuje tarifom koja je sastavni dio Odluke. Tarifom općinskih komunalnih taksi i to tarifni broj 1 utvrđena je visina komunalne takse po osnovu djelatnosti po poslovnim zonama.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je zaključio da tužitelj tokom postupka nije učinio vjerovatnim da je u nepovoljnijem položaju od ostalih pravnih lica koja su obuhvaćena predmetnim odlukama. Prvostepeni sud konstatuje da nije sporno da je Ustavni sud FBiH u svojim odlukama utvrdio da propisivanje različite visine godišnje komunalne takse za

istaknutu firmu po kriteriju djelatnosti predstavlja povredu ustavnog načela jednakosti pred zakonom, ali ne samo za djelatnost koju obavlja tužitelj niti samo za djelatnost kockanja i klađenja, već za sve djelatnosti, odnosno za sve taksene obveznike. Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da tužitelj nije doveden u diskriminirajući položaj u odnosu na ostale priređivače igara na sreću, koji bi predstavljali uporednu grupu sa kojom se može porediti tužitelj. Za sva lica je određeno plaćanje takse obzirom na djelatnost, pa tužitelj nije učinio vjerovatnim da je u nepovoljnijem položaju od ostalih lica. Iz navedenih razloga, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev u cijelosti.

Drugostepeni sud je potvrdio takav činjenični i pravni stav prvostepenog suda, pa je odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu presudu.

Odluka drugostepenog suda je zasnovana na zakonu.

Suprotno revizijskim prigovorima, drugostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo tj. relevantne odredbe Zakona o zabrani diskriminacije, kada je odbio zahtjeve tužitelja kao neosnovane.

U revizijskom stadiju postupka tužitelj i dalje insistira na tvrdnji da su njegova uporedna grupa, odnosno komparator, svi poslovni subjekti koji obavljaju bilo koju drugu privrednu djelatnost na području općine Konjic, u odnosu na koje je tužitelj, kao priređivač igara na sreću diskriminisan.

Odredbom člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije propisano je da će se diskriminacijom, u smislu tog zakona, smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života.

Odredbom člana 3. stav 1. istog zakona propisano je da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim u članu 2. tog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila, ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama. Prema odredbi stava 2. istog člana, posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj naizgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa, ima ili bi imala efekat dovođenja nekog lica ili grupe lica u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Odredbom člana 12. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije je propisano da su lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije, prema odredbama ovog zakona, ovlašćeni da podnesu tužbu i da traže: a) utvrđivanje da je tuženi povrijedio tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da radnja koju je preduzeo ili propustio može neposredno dovesti do povrede prava na jednako postupanje (tužba za utvrđivanje diskriminacije); b) zabranu preduzimanja radnji kojima se krši ili se može prekršiti tužiočevo pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njene posljedice (tužba za

zabranu ili otklanjanje diskriminacije); c) da se nadoknadi materijalna i nematerijalna šteta uzrokovana povredom prava zaštićenih ovim zakonom (tužba za nadoknadu štete); i d) da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima, u slučaju kada je diskriminacija počinjena kroz medije (štampane, printane i elektronske), odnosno bilo koje vrste. Prema odredbi člana 15. stav 1. navedenog zakona, kada osoba ili grupa osoba, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Imajući u vidu naprijed citirane zakonske odredbe i utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno ustanovili da tužitelj u smislu odredbe člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije, nije učinio vjerovatnim da ga je tuženi doveo u diskriminirajući položaj po osnovu vrste djelatnosti i da je u nepovoljnijem položaju od ostalih pravnih subjekata čije obaveze plaćanja poreza su bile obuhvaćene odlukom tuženog, posebno kada su u pitanju druge visokoakumulativne djelatnosti, odnosno svi ostali privredni subjekti koji bi predstavljali „sličniju“ uporednu grupu od trgovine na malo. Tužitelj se, naime, s obzirom na vrstu djelatnosti ne nalazi u istoj ili sličnoj situaciji kao privredni subjekti koji se bave trgovačkom djelatnošću, pa se ne može utvrđivati postojanje diskriminacije zbog različitog postupanja u odnosu na tu grupu djelatnosti.

Iz naprijed navedenih razloga, ovaj sud smatra pravilnim stanovište nižestepenih sudova da komparator za tužitelja ne mogu biti poslovni subjekti koji obavljaju druge nerazvrstane privredne djelatnosti, odnosno koji se bave trgovačkom djelatnošću, već uporedne grupe djelatnosti kao što su lutrije, igre na sreću, sportske kladionice, te druge visokoakumulativne djelatnosti.

Nije prihvatljivo pozivanje revidenta na presude općinskih sudova u kojima se zauzima drugačiji pravni stav, jer se radi o pojedinačnim nepravosnažnim odlukama prvostepenih sudova, pa se pravna shvatanja izražena u njima ne mogu smatrati stavom sudske prakse.

Po ocjeni ovog revizijskog suda, tužbu je valjalo odbaciti zbog nenadležnosti u pogledu dijela tužbenog zahtjeva kojim je traženo da se naloži tuženom da prestane sa diskriminacijom tužitelja, te da se zabrani primjena Tarifnog broja 1. tačka 2. Tarife općinskih komunalnih taksi, koja je sastavni dio Odluke o komunalnim taksama Općine Konjic broj: 03-05-12-1808/13 od 06.06.2013. godine i Tarifnim brojem 1. Odluke o komunalnim taksama posebnih djelatnosti broj: 03-05-12-1809/13 od 06.06.2013. godine. Redovni sudovi, naime, nisu nadležni da nalažu prestanak primjene opšteg akta. O prestanku primjene općinskog propisa, može odlučivati samo Ustavni sud Federacije BiH, u skladu s odredbom člana IV.C.12.b) Ustava Federacije BiH.

S obzirom na navedeno, u smislu odredbe člana 67. stav 1. tačka 1. Zakona o parničnom postupku, pravilnim postupanjem je tužbu u navedenom dijelu trebalo odbaciti, ali ovaj sud nalazi da odbijanjem tog dijela tužbenog zahtjeva nije za tužitelja nastupila neka druga teža posljedica nego što bi to bio slučaj da je tužba odbačena.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Iz navedenih razloga, ovaj sud je, prihvatajući u svemu pravni zaključak i odluku drugostepenog suda, u skladu sa odredbom člana 248. ZPP reviziju tužitelja odbio.

Budući da revident nije uspio u revizijskom postupku, odbijen je njegov zahtjev za naknadu troškova sastava revizije u skladu s odredbom člana 397. stav 1. u vezi s članom 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku. Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju odbijen je u skladu s odredbom člana 397. stav 1. u vezi s članom 387. stav 1. istog zakona, s obzirom da navedeni troškovi nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Predsjednica vijeća
Jasminka Kubat, s.r.